

Les relacions inexistents entre el País Valencià i el Principat

El camí de la col·laboració

En deu anys Joan Lerma i Jordi Pujol només s'han vist sis vegades. El dia 31 d'octubre Jordi Pujol posava sobre la taula la necessitat d'establir una major col·laboració entre el País Valencià i el Principat. Una amistat que ha estat congelada massa temps pot tornar-se a obrir.

Joan Lerma i Jordi Pujol, en un moment de l'entrevista mantinguda durant la visita del president de la Generalitat valenciana a Barcelona, en 1987.

RAFA GIL

El dia 31 d'octubre València es convertí en l'epicentre de la cultura catalana. Escriptors, periodistes i polítics dels Països Catalans es congregaren a la capital del Túria, que quedava impregnada pel Principat i viceversa. El mateix dia, Sueca era escenari d'un homenatge a Joan Fuster. Jordi Pujol, amb els consellers de Cultura de la Generalitat valenciana, Andreu Lòpez, de Catalunya, Joan Guitart, i del govern balear, Bartomeu Vidal, més l'alcalde de Sueca, Vicent Vera, donaven el darrer comiat a l'assagista valencià.

Joan Lerma i Jordi Pujol tornaven a creuar-se pel camí aeri. Mentre Pujol arribava a València amb helicòpter, Lerma agafava l'avió cap al Japó.

En deu anys Lerma i Pujol sols s'han entrevistat en sis ocasions, o cosa que és el mateix, ambdues comunitats han estat vivint, políticament, d'esquena. La crispació conreada per determinats sectors de València ciutat i "la passivitat" mostrada per totes dues administracions han estat la causa d'aquest oblit mutu.

El primer encontre entre ells dos data del desembre del 1982. El segon, del febrer de 1987, en la inauguració a Barcelona de l'exposició *Món i Misteri de la Festa d'Elx*. Pel setembre del 1988, Joan Lerma torna a Barcelona a inaugurar l'exposició "Modos de ver".

En maig del 1989 Pujol visita el País Valencià. En aquesta ocasió la invitació no ix del govern valencià. Pujol assisteix com a convidat al 50 aniversari del diari

Mediterráneo de Castelló. Lerma, però, assisteix a l'encontre. La visita del president del País Valencià a la Vila Olímpica, abril del 1991, i la dels Jocs Olímpics, juliol del 92, són els darrers encontres entre ambdós honorables.

En l'última visita —primera de Pujol a València—, aquest féu una reflexió sobre la situació. Tant en la gala dels Octubre com en la conferència de premsa davant els mitjans de comunicació, Pujol, a més de reconèixer la importància dels fets ("no és lògic ni prudent que hagi estat més vegades a Saragossa que a València"), es va mostrar partidari d'incrementar la col·laboració entre totes dues comunitats, i a tots els nivells.

El president de la Generalitat de Catalunya va subratllar la necessitat de supe-

1. ¿Pensa que cal incrementar i normalitzar les relacions culturals i socio-econòmiques entre el País Valencià i el Principat? 2.- ¿Per què no s'ha fet fins ara?

Ramon Lapedra
(rector de la Universitat Literària de València)

1. Per descomptat. Una comunitat d'interessos econòmics i la preservació i potenciació d'una cultura i una llengua comunes, però minoritàries i per tant amenaçades en la seua pervivència, així ho reclamen. 2. Una de les raons ha estat el secessionisme lingüístic valencià que ha intimidat, en els darrers anys, alguns dels agents polítics i socials que hagueren pogut fer possible una major col·laboració entre ambdues comunitats. Per un altra banda, el fet que, en els darrers anys i fins avui, el País Valencià i Catalunya tinguen governs de signe polític diferent tampoc no crec que haja facilitat les coses.

Enric Llobregat
(membre del Consell Valencià de Cultura)

1. Això sempre és positiu. Som comunitats germanes i és normal que incrementem els contactes. 2. En València ciutat hi ha una prevenció molt considerable a mantenir aquestes relacions. Existeix una tensió conreada per certes persones.

Francesc Michavila (rector de la Universitat de Castelló)

Preferesc no opinar sobre aquesta qüestió.

Vicent Enric i Tarancon (cardenal de l'església). Jo ja estic retirat de la vida pública. Estime que és més oportú que siga

un altre qui responga aquestes preguntes.

Andreu López (conseller de Cultura de la Generalitat valenciana)

1. És interessant tenir bones relacions no sols amb Catalunya, sinó també amb totes les comunitats autònomes del nostre voltant i de la resta d'autonomies espanyoles. Dins aquest context es pot parlar de millorar les relacions entre les Illes i el Principat. 2. La pregunta dóna per suposada la manca de relacions. En discrepe totalment. No cal incrementar-les perquè hi ha una bona relació institucional.

Josep Roca (president de CIERVAL)

1. És convenient incrementar la col·laboració. Dins l'àmbit empresarial, les relacions són fluides. Dins aquesta relació comercial, la qüestió de l'AVE és primordial per a tot el corredor del Mediterrani i molt especialment per a Catalunya i per a la Comunitat Valenciana.

2. Perquè a Catalunya el govern autonòmic es d'un signe polític distint del de la Generalitat valenciana.

Salvador Martí Huguet (president de les Cambres de Comerç del País Valencià)

1. La nostra relació amb les Cambres de Comerç catalanes és bona. Estem integrats conjuntament en diverses organitzacions, com la COPEF i ASCAME. Tot el que siga incrementar les relacions comercials a través de l'eix mediterrani és positiu. 2. Això és una qüestió política que no entre a valorar.

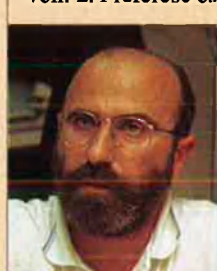
J. M. Jiménez de Laiglesia (president dels empresaris de València, CEV).

1. Absolutament necessari, incrementar les relacions socio-econòmiques i normalitzar les d'àmbit cultural. 2. Hi ha elements distorsionadors de les nostres relacions històriques que han fet molt de mal.

Ramon Cerdà
(president de la Fira de Mostres de València)

1. És molt important qualsevol col·laboració amb les comunitats autonòmiques espanyoles. Em sembla bé que aquestes relacions es facen al màxim nivell. 2. Preferesc estar-ne al marge.

Albert Taberner
(Portaveu a les Corts valencianes d'Esquerra Unida)

1. Efectivament. Cal incrementar les relacions amb Catalunya tant per motius històrics com per la mateixa realitat lingüística. A més, també hi ha motius econòmics que ens obliguen a incrementar-les. En aquestes relacions, no cal veure-hi cap fantasma. Avui hi ha dos poders consolidats: la Generalitat catalana i la valenciana. Per això és hora de trencar aquesta dinàmica i d'encetar-ne una de nova. 2. En primer lloc, hi ha una mala resolució constitucional que prohibeix les relacions entre comunitats de caràcter horitzontal. Ara estem en condicions de demostrar que la solidaritat també és possible des d'una relació bilateral. Una de les raons que han obstaculitzat les relacions ha estat l'anticatalanisme visceral mantingut durant tants

rar els recels existents i d'iniciar una reflexió serena per tal d'incrementar i normalitzar les relacions entre el País Valencià i el Principat.

El President Pujol, tant a la roda de premsa com en el sopar va remarcar que tot i que aquesta era una visita privada, la seva voluntat era la d'establir relacions institucionals. S'ha de tenir en compte que Pujol va estar acompanyat, tant a Sueca com en els Premis Octubre, pel conseller de Cultura valencià, Andreu López, i pel conseller de Cultura balear, Bartomeu Vidal, que assistien als actes en representació del seu govern.

El missatge i el gest de Pujol no ha passat desapercbut a ningú. Els empresaris i l'oposició ja han deixat clar que les relacions de la societat civil funcionen com cal i han mostrat la necessitat d'incrementar la col·laboració amb el Principat en el terreny institucional.

Els empresaris del País Valencià qualifiquen de "positiu" l'increment i la normalització de les relacions econòmiques amb el seus companys del Principat. José M. Jiménez de Laiglesia, president de la Confederació Empresarial Valenciana (CEV) així ho ratifica: "És absolutament necessari incrementar les rela-

cions socio-econòmiques i normalitzar les relacions culturals, ja que aquestes dues comunitats ens necessitem mútuament".

En termes semblants s'han manifestat els presidents de les cambres de comerç del País Valencià, Salvador Martí Huguet, i el president de la Confederació Interprovincial d'Empresaris de la Regió Valenciana (CIERVAL), Josep Roca. Tots dos han qualificat de "fluides i normals" les relacions amb els empresaris del Principat i alhora han assenyalat la conveniència de millorar les relacions institucionals entre els dos territoris de

anys al País Valencià, i a això s'ha d'afegir el complex de superioritat que es respira en certs àmbits del Principat.

Vicent Garcés (diputat autonòmic del PSOE)

1. Crec que sí. Fins i tot anem amb un cert retard en el que hauria de ser una convivència normal amb una de les comunitats autònomes veïnes més importants que tenim. Aquestes relacions, cal ampliar-les amb Balears, Múrcia, Aragó i fins amb Castella-La Manxa. 2. "El perill català" és ja un vell enemic utilitzat per aquells sectors que, des de distints punts de vista, s'han oposat i s'oposen a la valencianització del País Valencià. Deu anys després de la utilització de l'Estatut hem de tenir la suficient confiança per a saber que el nostre autogovern no perilla per la normalització de les relacions amb el Principat.

Ernest Nabàs (diputat autonòmic pel PSPV-PSOE)

1. L'increment i normalització de les relacions s'ha de mantenir no sols amb Catalunya sinó també amb la resta d'autonomies que tenim al nostre voltant, com Múrcia, Castella-La Manxa, Aragó i Balears, ja que tenim una problemàtica i uns interessos similars. 2.- És cert que hi ha més relacions per part de la societat civil que no a nivell institucional. Però les relacions a aquest nivell són bones.

Segundo Bru (portaveu del PSPV-PSOE a les Corts valencianes)

1. Sí, però des del respecte mutu a la personalitat política específica de cadascuna de les parts. 2. Les insuficiències actuals són degudes a la política obstaculitzadora de la dreta valenciana i a l'acció de grups ultranacionalistes catalans que donen ar-

guments demagògics a aquesta dreta.

Hèctor Villalba (portaveu a les Corts d'Unió Valenciana)

1.-Evidentment. Des del punt de vista nacionalista hi ha molts elements polítics que tenen el mateix enfoc des de Catalunya o des de València. Per això el dia que UV tinga el govern i sempre que CiU estiga al capdavant del govern català, les relacions seran molt més substancials que ara. 2.-Les posicions de CiU i PSOE són antagòniques. A Lerma, no l'interessa que els valencians trobem a faltar un president nacionalista.

Daniel Ansuátegui (ex-diputat autonòmic del PP, ara portaveu del grup mixt)

1. Estic d'acord amb Pujol. Cal deixar els antics plantejaments de crispació i confrontació. S'han d'incrementar les relacions dins l'àmbit fixat per la Constitució i l'Estatut. 2. Perquè hi ha un temor del govern valencià que siga acusat de catalanista.

Pedro Agramunt (portaveu del PP a les Corts valencianes)

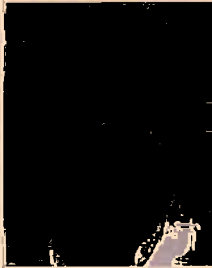
1. Cal incrementar-les i normalitzar-les a nivell institucional perquè en el pla econòmic ja funcionen. Però no per això Pujol ha de ficar-se en la política interna de la Comunitat Valenciana. No cal la pretensió dels Països Catalans. A més, la nostra llengua és el valencià. 2. Perquè hi ha un govern de signe polític distint en cadascuna de les autonomies.

Josep Lluís Gimeno (alcalde de Castelló, PP)

1. És lògic incrementar les relacions i més amb les autonomies que termenen amb Castelló, com és el cas de Catalunya i Aragó. 2. Aquesta no és competència meua.

Pere Mayor (secretari general d'UPV)

1. És evident que sí. Aquesta qüestió és una de les múltiples assignatures pendents després de deu anys d'autonomia. 2. El problema està en la ciutat de València, on hi ha un sentit anticatalanista que ha quallat en un sector social determinat. A banda això, hi ha una certa complicitat del PSPV-PSOE que davant aquest recel ha optat per no fer res.

Pepa Chesa (presidenta del PVN). 1.

Si. Per nosaltres cal proposar una coincidència més completa amb Catalunya i les Balears per tal de plantejar coordinadament el progrés dels nostres pobles. 2. Perquè qui ens governa no ha volgut. Qui ens governa no està interessat en el progrés econòmic i social del poble valencià, sinó que està interessat en el projecte que dissenyen a

Madrid per als valencians.

Miquel Vilalta (secretari general de la Unió de Llauradors i Ramaders-COAG).

1. Sí, naturalment. A més dels lligams culturals tenim una problemàtica econòmica similar. En agricultura totes dues comunitats tenim una gran producció exportadora. 2. Perquè el nostre govern s'ha deixat influir per pressions i no ha adoptat una actitud clara sobre aquesta qüestió.

V. L.

cara a una millora de la competitivitat.

VILLABA SE SEPARA DE LIZONDO

L'oferta de diàleg i de col·laboració feta per Pujol ha tingut dins UV la següent divisió d'opinions: la del cabdill regionalista, Vicent González, i la d'Hèctor Villalba, portaveu d'UV a les Corts Valencianes. Mentre Lizondo, sense que ningú li demanara opinió, emetia un comunicat qualificant les paraules de Pujol "d'annexionistes i imperialistes", el seu portaveu a les Corts autonòmiques es manifestava a EL TEMPS partidari "de

la normalització de les relacions polítiques amb Catalunya".

LA DIVISIÓ DINS EL PSOE

Però a banda la discrepància dins les files regionalistes, els socialistes també es troben dividits davant l'oferta de Pujol. Els crítics són partidaris d'incrementar les relacions amb el Principat, i assenyalen que "la por de potenciar les relacions amb Catalunya ha quallat en l'interior del partit". Aquestes mateixes fonts afirmen que les relacions amb el Principat han estat congelades "davant la possibili-

litat que es convertesquen en un element de debilitació electoral". Mentrestant, els oficialistes asseguren que "les relacions institucionals són bones" i s'estranyen que calga mantenir una relació més intensa amb el Principat que amb altres comunitats.

Una nova situació, la de la normalitat, sembla haver-se obert. Ara, un cop feta la reflexió, és pot iniciar una època diferent. La conversa telefònica entre Lerma i Pujol abans de la visita del president català a València, pot ser un primer indicatiu.

Vicent Lafora